

Met de toename van duurzame energieopwekking wordt het slim inpassen daarvan in het energiesysteem steeds belangrijker. Systeemintegratie zorgt dat je het systeem efficiënter en slimmer benut en maakt energietransitie beter, sneller en goedkoper. Om de praktische mogelijkheden hiervoor in beeld te brengen ontwikkelde Energie Samen de Handreiking *Slimme Energiecombinaties in de regio*. MSG begeleidde het proces en schreef de handreiking.

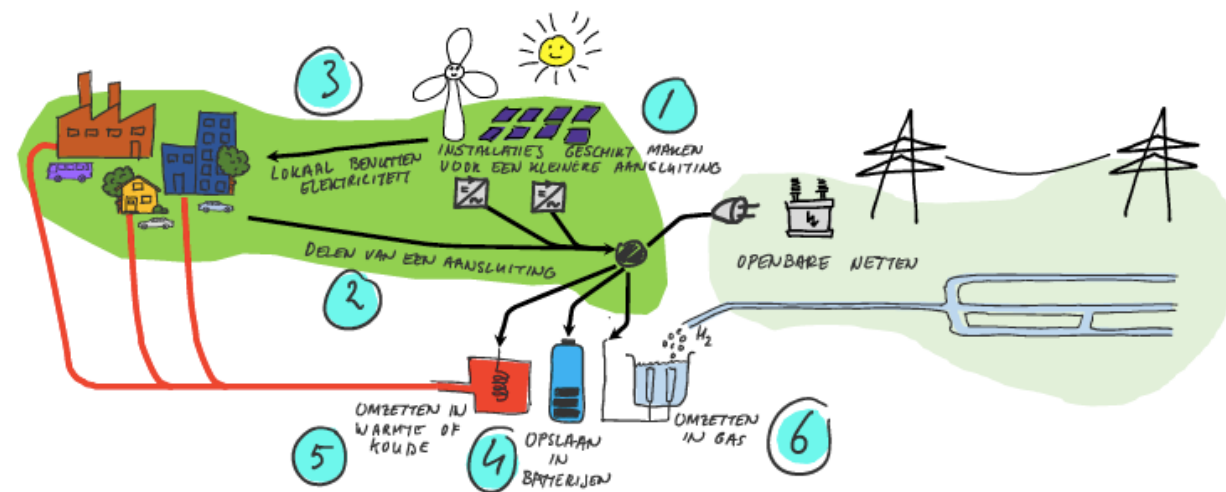
Er zijn grote ambities, maar de capaciteit van het elektriciteitsnet is steeds vaker een knelpunt voor duurzame energieprojecten. Voor Energie Samen, de koepel van energiecoöperaties, was dit de aanleiding om zich op het onderwerp systeemintegratie te richten. Energie Samen ontwikkelde de handreiking in opdracht van RVO en op verzoek van TKI Urban Energy.

Systeemintegratie is een onderwerp met veel aspecten. Om die reden praatte een brede groep experts en betrokkenen mee over de inhoud van de handreiking. MSG organiseerde de sessies hiervoor, bundelde de input en schreef op basis daarvan, in wisselwerking met Energie Samen, de handreiking. [Maad in Holland](#) zorgde voor de vormgeving.

De handreiking beschrijft de redenen om met systeemintegratie aan de slag te gaan en de mogelijkheden daarvoor bij de opwekking van duurzame elektriciteit. Daarvoor zijn er zes archetypes van slimme energiecombinaties, van het delen van een aansluiting tot het omzetten van elektriciteit in gassen. Door deze oplossingen toe te passen besparen initiatiefnemers tijd en kosten en kunnen ze meer bijdragen aan de Regionale Energiestrategie en de energietransitie.

Benieuwd naar de handreiking? Je leest hem [hier](#).

“De handreiking bevat een heldere toelichting op systeemintegratie met praktijkvoorbeelden en mogelijkheden om projecten slim te ontwikkelen binnen lokale energiesystemen.”
Siward Zomer, coöperatief directeur Energie Samen.

1. Installaties geschikt maken voor kleinere aansluiting
2. Delen van een aansluiting
3. Lokaal benutten elektriciteit
4. Elektriciteit opslaan in batterijen
5. Elektriciteit omzetten in warmte of koude
6. Elektriciteit omzetten in gas